

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KOŁOBRZEG**

z dnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020.

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.)

Rada Miasta Kołobrzeg uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kołobrzeg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku.

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020

Rozdział I. 1. Wstęp

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka. To w niej dzieci uczą się najważniejszych zasad obowiązujących w grupie i społeczeństwie. Poprzez kontakt z rodzicami i rodzeństwem uczą się norm i zasad życia społecznego. Rodzina zapewnia opiekę i bezpieczeństwo, przekazuje tradycje rodzinne, narodowe, religijne. Jest grupą, w której relacje i interakcje oparte są na intymnym związku, wzajemnym uczuciu, współodpowiedzialności za wszystkich członków rodziny. Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

- 1) zespół warunków bytowych (pozwalają na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka),
- 2) czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
- 3) poziom społeczno- kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne,
- 4) zgodne pożycie rodziców,
- 5) właściwa organizacja życia rodzinnego.

Zazwyczaj pierwszym symptomem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny są pojawiające się problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Rodzice nie są w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb dzieci zarówno w zakresie potrzeb materialnych jak i potrzeb emocjonalnych. W efekcie nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, co przejawia się w coraz częściej występujących u dzieci problemach zdrowotnych, psychologicznych i wychowawczych. Dlatego też bardzo ważne jest udzielanie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia. Powinno mieć ono postać planowych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej podstawowych funkcji. Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju

Niniejszy Program uwzględnia działania, które w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przyjąć do realizacji, w celu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasto Kołobrzeg i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

2. Podstawa prawna

1. Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020, zwany dalej „Programem” opracowano w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697 z późn.zm.).

2. Zadania przyjęte do realizacji w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2017 r. poz.1769 z późn. zm.)
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390)
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 poz.487 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 poz. 783 z późn.zm.)

- 5) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 poz. 1817 z późn. zm.)
- 6) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2017 – 2020 przyjętą uchwałą Nr XXIX/429/17 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 28 lutego 2017.

3. Użyte w Programie określenia

1) asystent rodziny - to osoba, która zajmuje się zawodowo wspieraniem rodziny aby w przyszłości samodzielnie potrafiła ona pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Termin ten został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowanie dzieci,

2) rodzina dysfunkcyjna - to taka, która nie spełnia swojej funkcji. Poprzez zaburzone relacje, role czy komunikację nie zapewnia swoim członkom prawidłowego rozwoju i funkcjonowania społecznego.

3) piecza zastępcza – to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej.

- Formy rodzinne pieczy zastępczej to:

- rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna),
- rodzinny dom dziecka.

- Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

-placówka opiekuńczo-wychowawcza,
-regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna,
-interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

4) rodzina wspierająca – to taka, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m. in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

5) placówki wsparcia dziennego – to placówki wspierające rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- a) opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),
- b) specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),
- c) pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Placówki współpracują z rodzinami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

4. Adresaci programu

Program adresowany jest do dzieci i rodzin, które z różnych przyczyn wymagają wsparcia społecznego, zwłaszcza do:

- rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dzieci wymagających zapewnienia opieki i wychowania poza rodziną biologiczną,
- dzieci i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji kryzysowej oraz dotkniętych przemocą,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- rodzin zastępczych, rodzin wspierających,
- instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodziny.

5. Realizatorzy programu i partnerzy

Założenia Programu w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe, osoby fizyczne i prawne, inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Miasto Kołobrzeg oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winny w szczególności:

1) podmioty publiczne:

- właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Miasta Kołobrzeg,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- przedszkola i szkoły,
- Żłobek „Krasnal”,
- Straż Miejska,
- Regionalne Centrum Kultury w Kołobrzegu im. Z. Herberta,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Komunikacja Miejska,

2) podmioty niepubliczne:

- przedszkola i szkoły niepubliczne,
- żłobki niepubliczne,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji
- kluby i organizacje sportowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,

3) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Zakłady opieki zdrowotnej,
- Sąd Rejonowy w Kołobrzegu.
- Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Rozdział II. Charakterystyka wiekowa Gminy Miasto Kołobrzeg

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku Kołobrzeg liczył 42 859 mieszkańców. Charakterystykę struktury wiekowej ludności Kołobrzegu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Mieszkańcy Gminy Miasto Kołobrzeg według grup wiekowych

Grupa wiekowa	Rok 2016
	Liczba mieszkańców
Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	6 497
Wiek produkcyjny (K 18-60 lat, M 18-65 lat)	26 281
Wiek poprodukcyjny (K-powyżej 60 lat. M- powyżej 65 lat)	10 081
Ogólna liczba mieszkańców	42 859

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kołobrzeg

Rozdział III. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu

Na przestrzeni roku 2016 pomocą społeczną w Kołobrzegu objęto łącznie 1 193 rodzin, liczących 2 098 członków. Populacja rodzin, korzystająca z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, jak także obszarów problemowych określanych mianem dysfunkcji rodziny. Mówiąc o przyczynach trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się o pomoc do MOPS w Kołobrzegu konieczne jest przeanalizowanie danych ilościowych dotyczących udzielonej pomocy mieszkańcom Kołobrzegu w roku 2016.

Tabela 2. Karta diagnostyczna

	Rok 2016
Liczba mieszkańców Gminy Miasto Kołobrzeg	42 859
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	1 193
Liczba pracowników socjalnych	22
Liczba rodzin na rzecz których świadczona była praca socjalna	1 080
Liczba rodzin objętych kontraktami	131
Liczba asystentów rodziny	4
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	2 029
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	368
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	777
Liczba dzieci/ młodzieży w wieku 0 – 18 roku życia objętych pomocą społeczną	489
Liczba uczniów otrzymujących stypendia i zasiłki szkolne	120
Liczba dzieci/młodzieży pozostającej w pieczy zastępczej	72
Liczba rodzin korzystających z Programu „Rodzina 500+”	2 399

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Rodziny ogółem, w tym o liczbie osób:	ROK 2016
1	757
2	196
3	111
4	57
5	54
6 i więcej	18
Rodziny z dziećmi ogółem	277
O liczbie dzieci :	119
1	96
2	43
3	15
4	1
5	3
6 i więcej	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom

Powody objęcia pomocą społeczną	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Udział % w ogólnej liczbie rodzin objętych pomocą
Ubóstwo	662	1127	55
Długotrwała, ciężka choroba	524	747	44
Bezrobocie	372	738	31
Niepełnosprawność	484	720	41
Alkoholizm	200	294	17
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	167	398	14
niepełne rodziny	59	175	5
rodziny wielodzietne	12	60	1
Bezdomność	73	86	6
Ochrona macierzyństwa	67	301	6
Trudności po zwolnieniu z ZK	15	20	1
Przemoc w rodzinie	17	45	1
Narkomania	21	27	2
Faktyczna liczba	1197	2117	x

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Inne rodzaje pomocy udzielanej rodzinom: stypendium szkolne, zasiłek szkolny, wyprawka szkolna

Rok	Stypendium		Zasiłek szkolny		Wyprawka szkolna	
	Liczba uczniów	Kwota	Liczba uczniów	Kwota	Liczba uczniów	Kwota
2015	155	104.156,15	3	1.710,00	126	36.707,59
2016	120	97.893,96	6	3.540,00	60	20.753,90

Tabela 6. Dane dotyczące rodzin współpracujących z asystentem rodziny

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej.
2015	37	74	0
2016	42	91	5

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo (próg dochodowy poniżej 514,00 zł na osobę w rodzinie) a w następnej kolejności: długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bezradność w sprawowaniu opieki ma różne źródła. Wśród nich jest bezrobocie jednego z rodziców lub obojga, a co za tym idzie, niskie dochody, które nie pozwalają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, trudne warunki mieszkaniowe. Innym powodem bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych jest brak umiejętności wychowawczych, często wyniesione z domu nieprawidłowe wzorce, niewłaściwe relacje w rodzinie, problem alkoholowy. Najwięcej krzywdy w rodzinach dysfunkcyjnych doświadczają dzieci. W 2016 roku w celu zapewnienia bezpieczeństwa 6 dzieci trafiło do zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Rok 2012 był pierwszym rokiem, w którym ze środków własnych Gminy Miasto Kołobrzeg poniesiono 10 % wydatków na opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast już w 2016 roku za dzieci umieszczone w 2012 roku poniesiono 50% wydatków na opiekę i wychowanie. Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz poniesione koszty.

Tabela 7. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej

Kategoria wydatków	Ilość dzieci	Wydatki poniesione przez MOPS w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej
Współfinansowanie pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	15	203 216,99
Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	57	149 860,77
Razem	72	353 077,76

Źródło: opracowanie własne

Rozdział IV. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny

W celu opracowania Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 dokonano analizy SWOT.

Tabela nr 8. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• sprawnie działające instytucje w obszarze pomocy społecznej • kompetentna stale doskonaląca umiejętności kadra podmiotów działających na rzecz rodziny • ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • dostępność do bezpłatnego poradnictwa	• niedostateczna wiedza mieszkańców na temat form wsparcia i instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie • niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej • zjawisko marginalizacji społecznej jako

specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje pozarządowe • realizacja programów osłonowych i profilaktycznych • dobre zaplecze edukacyjne i sportowe • ulgi w opłatach za pobyt dzieci w żłobkach i przedszkolach • ulgi dla rodzin wielodzietnych – Kołobrzaska Karta Dużej Rodziny • dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych rodzinom • zabezpieczenie w budżecie miasta niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej • wspieranie rodzin przez asystenta rodziny • doświadczenie w realizacji programów i projektów skierowanych do rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • działalność organizacji pozarządowych • bezpłatna komunikacja miejska dla dzieci realizujących obowiązek szkolny • istniejąca sieci placówek wsparcia dziennego	przyczyna wielu problemów społecznych • brak nawyków i niechęć do korzystania z poradnictwa specjalistycznego • niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyżnianiu sytuacji kryzysowych • niedostatecznie sprawny system informacji i komunikacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny
SZANSE	ZAGROŻENIA
• pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej • rozwój innowacyjnych metod wsparcia rodziny w pracy asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego- wprowadzenie środowiskowego modelu pracy socjalnej • wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz dziecka i rodziny • wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, w tym wolontariatu • aktywne współdziałanie rodzin dysfunkcyjnych z pracownikiem socjalnym i asystentem rodziny	• występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych • osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny • rozszerzenie zjawisk patologicznych np. agresja, przemoc, uzależnienia • spadek aktywności organizacji pozarządowych w działaniach na szczeblu pomocy społecznej • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny w sytuacjach kryzysowych

Rozdział V. Część programowa

1. Aktualne uwarunkowania i kierunki polityki społecznej

Wprowadzenie w Polsce reformy w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną było koniecznością z uwagi na nowe uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, a także konieczność zmiany systemu opieki nad dzieckiem osieroconym i zaniedbywanym wychowawczo, który od okresu powojennego aż do roku 1999, skoncentrowany był głównie na systemie instytucjonalnym. Aktualne uwarunkowania wskazują, że działania z zakresu polityki społecznej na poziomie samorządu lokalnego oraz administracji rządowej, winny być zorientowane na wspieranie i reintegrację rodziny. Takie podejście to kluczowy element polityki społecznej w większości krajów europejskich i na świecie. Obecnie działania zorientowane są na reintegrację rodziny - czyli planowego procesu odbudowywania więzi w rodzinie, w której na skutek kryzysu więzi te zostały zerwane lub nadwyrężone. Z uwagi na indywidualność rodziny i jej problemy, proces reintegracji rodziny jest najtrudniejszym wyzwaniem dla społeczności lokalnych. U podstaw Programu leży powszechne uznanie, iż udzielając wsparcia dziecku oraz rodzinie w ramach lokalnego systemu - należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do wychowania w rodzinie naturalnej. Należy mieć na względzie również fakt, iż rodzina sama w sobie jest najwyższą wartością.

2. Cel główny

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodzin biologicznych oraz wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

3. Cele szczegółowe

- 1) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- 2) poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- 3) podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących,
- 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny

Tabela nr 9.

Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia	Poprawa sytuacji życiowej rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą	2018 - 2020	MOPS Kołobrzeg
2.	Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „ na lata 2014 - 2020	Wzrost liczby dzieci korzystających z pomocy w formie obiadów. Poprawa zasad znajomości prawidłowego żywienia dzieci. Wzrost zainteresowania rodziców kwestiami racjonalnego żywienia dzieci	Liczba dzieci objętych dożywianiem	2018 - 2020	MOPS Kołobrzeg
3.	Realizacja innych rodzajów pomocy finansowej dla rodzin z dziećmi	Wzrost liczby uczniów objętych pomocą w formie: stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego, wyprawki szkolnej. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin najuboższych. Poprawa sytuacji materialnej uczniów, którzy przejściowo znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej w wyniku zdarzenia losowego	- Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne wraz z dodatkami - Liczba rodzin otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego - Liczba rodzin korzystających z Programu 500+” - Liczba uczniów pobierających stypendia, zasiłki szkolne i wyprawki	2018 - 2020	MOPS Kołobrzeg
4.	Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego dzieciom	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej - Wydatki poniesione w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej	2018 - 2020	MOPS Kołobrzeg
5.	Zapewnienie tymczasowego schronienia dla matek z dziećmi w Dziale Opieki nad Osobami Bezdomnymi- Schronisko, Ogrzewalnia przy MOPS w Kołobrzegu	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, zwłaszcza u osób doświadczających przemocy	Liczba matek z dziećmi, którym udzielono schronienia	2018 - 2020	MOPS Kołobrzeg

Tabela nr 10.

Cel szczegółowy 2: Poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej

Lp.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1.	Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny	Wzrost umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach	- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, - Liczba rodzin objętych pracą socjalną,	2018 - 2020	MOPS
2.	Zwiększenie dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach gdzie można uzyskać pomoc	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi	- Liczba podmiotów świadczących pomoc w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego	2018 - 2020	MOP, Punkty konsultacyjne GMK, Organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna PCPR
3.	Rozwijanie systemu ulg poprzez promocje i realizację programu Karta Dużej Rodziny oraz Kołobrzeska Karta Dużej Rodziny	Objęcie pomocą rodzin wielodzietnych	-Liczba rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny - Liczba rodzin, którym wydano Kołobrzeską Kartę Dużej Rodziny Kart	2018 - 2020	UMK, MOPS
4	Finansowanie istniejących placówek wsparcia dziennego oraz dążenie do tworzenia nowych placówek na terenie miasta	Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania, pomocy w nauce i rozwoju zainteresowań	- Liczba świetlic dla dzieci -Liczba dzieci korzystających ze świetlic	2018 - 2020	- MOPS, -Organizacje pozarządowe
5	Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży w różnych formach	Poprawa organizacji czasu wolnego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia	- Liczba różnych form organizacji czasu wolnego - Liczba uczestników wypoczynku,	2018 - 2020	MOPS,RCK , MOSiR, Miejska Biblioteka Publiczna, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe
6	Działania aktywizujące społecznie i zawodowo na rzecz rodzin, w których członkowie rodziny pozostają bez pracy	Podjęcie pracy przez członków rodzin	- Liczba osób biorących udział w programach, projektach i szkoleniach	2018 - 2020	MOPS, - PUP, - Organizacje pozarządowe
7	Promowanie właściwych postaw w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej i podejmowanie działań w celu poprawy jakości relacji w rodzinie	Nabycie umiejętności w poprawnym wypełnianiu ról rodzicielskich	- Liczba uczestników spośród rodzin objętych asystenturą biorących udział w warsztatach, terapiach, programach korekcyjno - edukacyjnych, projektach	2018 - 2020	MOPS, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, PCPR, Organizacje pozarządowe
8	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	- Liczba rodzin wspierających rodziny przeżywające trudności	2018 - 2020	MOPS UMK

9	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci Wzrost poczucia bezpieczeństwa u dzieci	- Liczba rodzin objętych monitoringiem	2018 - 2020	MOPS

Tabela nr 11.

Cel szczegółowy: Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących

L.p	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w obszarze uzależnienia, przemocy w rodzinie i niepełnosprawności	Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi problemami społecznymi. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców	- Liczba osób objętych terapią - Liczba osób korzystających ze wsparcia - Liczba osób objętych postępowaniem - Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty - Liczba osób dorosłych objętych terapią - Liczba dzieci objętych terapią	2018 - 2020	- Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w, Policja, MK ds.RPA, organizacje pozarządowe
2	Wsparcie rodzin z problemem przemocy oraz różnego rodzaju uzależnieniami (alkohol, narkotyki itp.) poprzez organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych i pomocy wolontarystycznej	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z problemami	- Liczba grup wsparcia, grup samopomocowych - Liczba osób korzystających ze wsparcia	2018 - 2020	MOPS, organizacje pozarządowe,
3	Realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym	Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich	- Liczba realizowanych programów - Liczba uczestników programów profilaktycznych	2018 - 2020	Placówki oświatowe, MOPS, UMK, organizacje pozarządowe.

Tabela nr 12.

Cel szczegółowy: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się wspieraniem rodziny

L.p.	Działanie	Zakładane rezultaty	Wskaźnik/Miernik	Termin realizacji	Podmiot realizujący
1	Organizowanie konferencji, warsztatów, seminariów	Zwiększenie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań	- Liczba zrealizowanych konferencji, warsztatów,	2018 - 2020	Regionalny Ośrodek polityki Społecznej

	tematycznych dla osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie	pomocowych poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach.	seminariów - Liczba uczestników - Liczba podmiotów realizujących konferencje, warsztaty, seminaria		w Szczecinie Organizacje pozarządowe, PCPR, MOPS, UMK
2	Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w superwizjach zewnętrznych oraz grupach ewaluacyjnych	Zapobieganie wypaleniu zawodowemu	- Liczba przeprow. szkoleń superwizyjnych - Liczba superwizji zewnętrznych oraz liczba ich uczestników	2018 - 2020	UMK MOPS, Poradnia Psychol. – Pedagogiczna, organizacje pozarządowe PTUAIW

Rozdział VI. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań wynikających z Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 będą:

- środki finansowe z budżetu miasta,
- dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacja z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programy rządowe z zakresu wspierania rodziny,
- środki Unijne w tym (Europejski Fundusz Społeczny),
- środki pozyskane w ramach konkursów dotacyjnych,
- środki pozyskiwane z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Rozdział VII. Monitoring programu

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkie działań opisanych w niniejszym Programie. Koordynatorem realizacji Programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu. Monitoring Programu będzie odbywał się na bieżąco, równoległe z realizacją poszczególnych działań, przy współpracy realizatorów. Uzyskane dane umożliwią ocenę stopnia realizacji Programu oraz zasygnalizują nowe kierunki działań niezbędne do skutecznej pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających potrzeb. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie sporządzane w terminie do końca marca danego roku za rok poprzedni i przedkładane Radzie Miasta Kołobrzeg.

Część VIII. Podsumowanie

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w tym zakresie, uchwała gminny program wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich podmiotów, które wspierają rodzinę.

Ocena

1. Regulację wprowadza się zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.)

2. Regulacja dotyczy rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3. Wprowadzenie regulacji przyczyni się do zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności pomocy i wsparcia, co wpłynie na poprawę jakości życia w tych rodzinach.